

02.11.2015

Dnro 114/61/14

Valtiovarainministeriö
valtiovarainministerio@vm.fi

Asia: Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi (VM033:00/2014)

Pydytettynä lausuntona Valtakunnansyyttäjävirasto esittää seuraavaa.

Syyttäjälaitoksen tehtävänä on huolehtia siitä, että rikosvastuu Suomessa toteutuu. Erityisesti talousrikosten torjunnassa tehtävän toteuttaminen edellyttää eri viranomaisten välistä yhteistyötä. Viranomaisilla on myös oltava tehokkaat työvälineet rikosten tunnistamiseksi, selvittämiseksi ja oikeudellisesti luotettavan näytön hankkimiseksi. Nyt kyseessä olevassa luonnostellussa lainsäädännössä talousrikosten torjunnan kannalta tärkeintä on viranomaisten tiedonsaannin tehokas turvaaminen. Kotimaassa selvitettävien ja säilytettävien omistusten osalta tiedonsaannissa ei ole ongelmia. Kuten kaikessa rikostorjunnassa viranomaisten tiedonsaanti vaikeutuu olennaisesti, kun tavoiteltu tieto on maan rajojen ulkopuolella. Valtakunnansyyttäjävirasto keskittyy tämän vuoksi lausunnossaan toteamaan kokoavasti ne seikat, joilla syyttäjän toiminnan kannalta on tiedonsaannissa olennaista merkitystä.

Esitysluonnoksessa on pyritty turvaamaan suomalaisten viranomaisten tiedonsaanti arvopaperikaupoista ja arvopaperien omistajista niissä rajoissa, joissa se Suomen lainsäädännöllä on mahdollista. Laki arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta sekä sijoituspalvelulaki sisältäisivät mm. säännökset Suomen lain soveltamisesta eräissä tapauksissa rajat ylittävissä liikkeellelaskutilanteissa ja liikkeeseenlaskijan velvollisuudesta tehdä ulkomaisen arvopaperikeskuksen kanssa sopimus osakkeiden ja osuuksien omistajia koskevien tietojen luovuttamisesta Suomen viranomaiselle.

Viranomaisten tietojensaantia ulkomailta turvaisi lisäksi lähitulevaisuudessa verotietojen kansainvälisen vaihdon tehostuminen EU- ja OECD-

02.11.2015

Dnro 114/61/14

instrumenttien perusteella.

Kun kansallisesti ei ole mahdollista säätää ulkomailla oleville ulkomaisille toimijoille velvollisuuksia, olemassa olevia ja nyt esitettyjä tiedonsaantimahdollisuuksia tulisi terävöittää valvontaviranomaisten toiminnan tehostamisella. Verohallinnon ja Finanssivalvonnan mahdollisuuksia puuttua hallinnollisesti tiedonvaihdossa mahdollisesti havaittuihin ongelmiin tulisi edelleen laajentaa ja valvontatoimintaa tehostaa.

Siltä osin kun suomalaisten viranomaisten tiedonsaanti on hallinnollisten virka-apusopimusten varassa, tulisi selvittää mahdollisuuksia laajentaa niiden soveltamisalaa myös sellaisiin rikoksiin, jotka eivät suoraan ole valvovan viranomaisen toimivallassa. Esimerkiksi Finanssivalvonnan tulisi voida pyytää ulkomaisilta valvontaviranomaisilta tietoja, joita voitaisiin luovuttaa Suomessa käytettäväksi todisteena muuta rikosta kuin arvopaperimarkkinarikosta koskevassa oikeudenkäynnissä. Vastaavasti Verohallinnossa tulisi järjestää saapuvien ulkomaisten verotietojen käsittely siten, että niistä ilmenevät muutkin kuin verorikosepäilyt saatetaan lainvalvonta- tai syyttäjäviranomaisten tietoon.

Aikaisemmissa lausunnoissaan esittämänsä lisäksi Valtakunnansyyttäjänvirasto katsoo, että nyt ehdotettua lainsäädäntöä tulisi terävöittää tehostamalla käytännössä jo olemassa olevien hallinnollisten sanktioiden käyttöä ja tiedonvaihtoa hallinto- lainvalvonta- ja oikeusviranomaisten välillä.

Valtakunnansyyttäjä

Matti Nissinen

Valtionsyyttäjä

Ritva Sahavirta